

Alarmerende cijfers pensioenfondsen: slaapt u als bestuurder nog rustig?

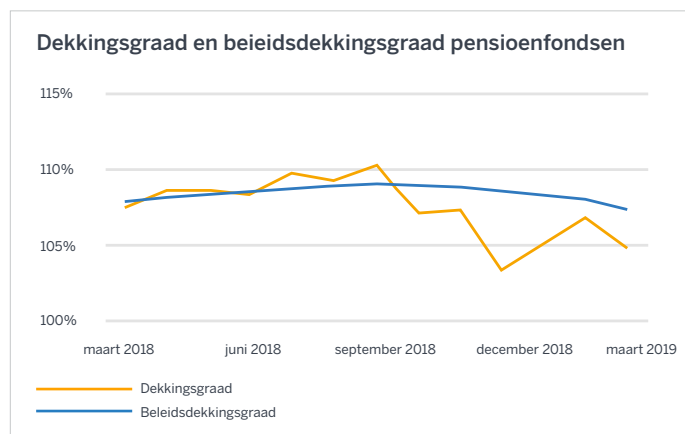
Begin mei stond het bericht in het FD dat dekkingsgraden van de pensioenfondsen opkrabbelen. Uit de cijfers van het eerste kwartaal van 2019 blijken de rendementen omhoog te zijn gegaan, maar de lage rente heeft deze resultaten vrijwel teniet gedaan. Kortingen van opgebouwde pensioenen in 2020 en 2021 komen daardoor steeds dichterbij. Vraag is wat bestuurders van de betrokken pensioenfondsen nog kunnen doen als uiterste middel om de korting te minimaliseren. In dit artikel gaan wij nader in op dit onderwerp.

MEI 2019

CIJFERS DNB

Regelmatig verspreidt DNB Statistische Nieuwsberichten. De volgende grafiek uit het nieuwsbericht van 30 april 2019 geeft reden tot zorg.

Bron: De Nederlandsche Bank

Uit dit overzicht blijkt namelijk dat de actuele dekkingsgraad van pensioenfondsen onder het 12 maands gemiddelde van deze dekkingsgraad ligt, waardoor rekening moet worden gehouden met een verdere daling van de beleidsdekkingsgraad. Juist laatst genoemde dekkingsgraad bepaalt of een pensioenfonds toeslagen (en zo ja in welke mate) kan verlenen dan wel moet korten. Uit het vervolg van het bericht van DNB blijkt dat een groot deel van de opgebouwde pensioenaanspraken op korte termijn "at risk" is, ofwel de kans op korten groot is. Zo'n 56% van alle pensioenaanspraken staat - volgens DNB - uit bij één van de 44 pensioenfondsen, waarvan de beleidsdekkingsgraad niet aan het (wettelijk) vereiste minimum niveau voldoet (voor de meeste fondsen circa 104,2%).

Uit het gegeven dat 56% van de pensioenaanspraken wordt geraakt door de kans op een korting, terwijl slechts 21% van de pensioenfondsen een dekkingsgraad onder de minimaal vereiste dekkingsgraad heeft, kunnen wij voorzichtig afleiden dat vooral de grote pensioenfondsen op dit moment een lage dekkingsgraad hebben.

Dit blijkt ook uit de volgende tabel met de vijf grootste pensioenfondsen per ultimo 2018.

Rang	Naam fonds	Beleidsdekkingsgraad	Vereiste dekkingsgraad (strategisch)	Beleggingen voor risico fonds	Technische voorzieningen voor risico fonds
1	ABP	103,8%	127,9%	€ 398.590.000	€ 410.900.000
2	Zorg en Welzijn	101,3%	124,4%	€ 198.940.000	€ 203.800.000
3	Metaal en Techniek	102,3%	119,4%	€ 72.719.523	€ 71.697.082
4	Bouwnijverheid	118,3%	125,0%	€ 57.217.890	€ 49.810.533
5	Metalektro, bedrijfstakpensioenfondsen	101,3%	119,0%	€ 46.672.734	€ 47.665.000

Bron: De Nederlandsche Bank

Momenteel heeft 50% van de pensioenfondsen een herstelplan, zonder dat dat op korte termijn problemen oplevert. Verder voldoet 29% van de fondsen aan de solvabiliteitseisen. Voorzichtig kunnen wij concluderen dat de problemen van de pensioenfondssector minder algemeen zijn dan men op het eerste gezicht zou denken. Moet het hele systeem (op de lange termijn) op de schop, of moeten de grote pensioenfondsen ook 'creatiever' worden in het vinden van een (korte termijn) oplossing?

VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN

Van de fondsen die in de problemen zijn heeft 13% een actuele dekkingsgraad tussen de 100% en 104,2%. Dat zou kunnen betekenen dat een kleine verandering in de waarde van de voorziening pensioenverplichtingen al het verschil maakt tussen wel, of niet moeten korten volgens de huidige spelregels. Door dat kritisch te bekijken kan in ieder geval een mogelijke korting worden geminimaliseerd. Hoewel wij in het algemeen voorstander zijn van een prudente keuze van de waarderingsgrondslagen, kunnen wij ons voorstellen dat een maximaal realistisch oplossing binnen de huidige wettelijke kaders zou kunnen zijn, het kritisch onderzoeken van de actuariële grondslagen.

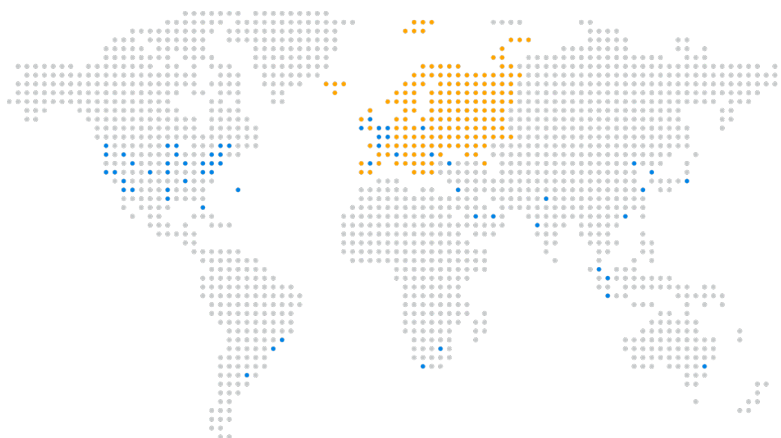
Wij denken bijvoorbeeld aan de volgende onderzoeksterreinen:

- Uit veel statistieken blijkt dat het aantal relaties dat eindigt door een andere reden dan overlijden (bijvoorbeeld echtscheiding) toeneemt. Wat betekent dit gegeven voor de voorzieningen die pensioenfondsen voor nabestaandenpensioen moeten aanhouden?
- Uit veel statistieken blijkt dat het geboortecijfer al een paar jaar daalt en dat het eerste kind op steeds hogere leeftijd van de ouders wordt geboren. Wat betekent dit voor de hoogte van het bedrag dat voor het wezenpensioen gereserveerd moet worden?
- Een steeds groter deel van de bevolking is hoog opgeleid. Dit heeft tot gevolg dat de gemiddelde levensverwachting stijgt. De levensverwachting van de hoogopgeleide komt daardoor steeds dichterbij het gemiddelde. Wat betekent dit specifiek voor de ingerekende levensverwachting voor de (ex-)deelnemers van uw pensioenfonds?
- Schaalvergroting (consolidatie) leidt tot lagere kosten per deelnemer. Daarnaast is er een grote actie geweest om kleine pensioenen af te kopen, waardoor de kosten per deelnemer afnemen. Wanneer is voor het laatst onderzocht of de kostenvoorziening niet over-prudent is?

Genoemde opsomming is zeker niet volledig en wij kunnen deze vragen in zijn algemeenheid niet beantwoorden, omdat elk fondsgrondslagen onderzoek natuurlijk fondsspeciek is. Op basis van onze ruime en relevante ervaring vermoeden wij dat een gedegen en onafhankelijk grondslagenonderzoek meer oplevert dan u denkt. Met een frisse en kritische blik evenals focus op een mogelijke korting van de pensioenen kunnen mogelijk vervelende beslissingen op korte termijn worden 'voorkomen of verzacht'. Onze ervaring is dat per saldo vaak winst te behalen is op dit vlak.

Tot slot merken wij op dat een onafhankelijk en gedegen onderzoek naar (over)prudentie van de grondslagen wel op tijd moet worden opgezet. Een eventuele aanpassing van de fondsgrondslagen moet namelijk tijdig worden gestart om voor het einde van 2019 tot besluitvorming te komen en maximaal mee te laten tellen in de beleidsdekkingsgraad eind 2020.

Wij wensen u veel wijsheid en een beetje geluk met de financiële markten toe. Verantwoordelijkheid nemen en alles in het werk stellen om een korting te voorkomen kan u als bestuurder helpen om in ieder geval rustiger te slapen.

Over Milliman

Milliman is een van de grotere onafhankelijke actuariële adviesbureaus ter wereld. Milliman is opgericht in 1947 en heeft kantoren in de belangrijkste steden wereldwijd. Ons kantoor is volledig gespecialiseerd op het gebied van pensioenen (Employee Benefits), levensverzekeringen (Life & Financial), schadeverzekeringen (Property & Casualty) en zorgverzekeringen (Healthcare).

MILLIMAN IN EUROPA

Milliman heeft een sterke vertegenwoordiging in Europa met momenteel meer dan 250 consultants die onze klanten bedienen vanuit kantoren in Amsterdam, Boekarest, Brussel, Dublin, Düsseldorf, Londen, Madrid, Milaan, Parijs, Stockholm, Warschau en Zürich.

Bezoek onze website voor meer informatie.

milliman.com

Indien u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van deze brochure, neemt u dan contact op met een van onderstaande consultants of uw Milliman contactpersoon.

Rajish Sagoenie

rajish.sagoenie@milliman.com

+31 2 07601888

Gert Maarsen

gert.maarsen@milliman.com

+31 2 07601888